

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK i AUSTRO-UGARSKU sa DNEVNOM dostavom mješeno K 2:50, godišnje K 30.—; sa dostavom DVAPUT NEDJELJNO mješeno K 1:25, godišnje K 15.—. Za INOZEMSTVO suviše poštarnina. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

Izlazi svaki dan u 6 sati večer
osim nedjelje i blagdana.

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.040

UREDNIČTVO i UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drugi). — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drugi). — Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

OGLASI PO CIENIKU.

God. VIII.

ŠIBENIK, utorak 22. listopada 1912.

Broj 721

Pred odlučnom bitkom oko Drinopolja.

Pobjede Bugara i Srba. - Zauzeće Egri Palanke i Kirkilisa. - Bombardiranje Dedeagača. - Napredovanje Srba prama Skoplju.
Zauzeće Novevaroši. - Blokiranje Lemnosa. - Abdul Hamid na slobodi.

Zora slobode makedonskom roblju.

Sofija, 22 listopada. Car Ferdinand upravo je ministru predsjedniku Gešovu brzojav, u kojem kaže: „Uvjeren sam, da će naša junačka vojska satrti vječitog neprijatelja bugarskog naroda i da će napokon potlačenoj našoj braći s one strane Rila i Rodopa svanuti zora slobode.“

Prodiranje Srba prama Skoplju.

Beograd, 22 listopada. Kolona generala Živkovića, koja prodrila kod Ristovca u tursko zemljište, te ima za cilj da preko Kumanova dodje do Skoplja, osvojila je Bujanovce, sada u okolini Kumanova bori se sa turskom vojskom. Na ratištu je i priestolonasljednik Aleksandar, koji i sam sudjeluje u bitci. Svaki čas se očekuje da srbske čete zauzmu Kumanovo, a onda da marširaju na Skoplje.

Beograd, 22 listopada. Vojska priestolonasljednika Aleksandra kreće na Skoplje. Putem je razorila tursku kazarnu u Šajnici a Turke razpršila.

Beograd, 22 listopada. Pobjedonosne srbske čete kreću dalje od Prištine prama Skoplju.

Beograd, 22 listopada. Na putu prama Kumanova srbske čete zaposješe Carevoso te kod Rujan-planine potisnuše Turke prama Tabanovcima.

Beograd, 22 listopada. Srbska vojska u svom prodiranju prama Skoplju bombardira Livač, koji leži 15 kilometara južno od Prištine.

Uspjesi u Novompazaru.

Beograd, 22 listopada. Prva kolona, kojom zapovjeda general Borović, prodire dalje u Sandžaku. Ova kolona osvojila je nakon žestokog boja Novuvaroš, a onda joj se predalo i Podtjevo. U svim zauzetim mjestima uvedena je gradjanska uprava.

Sve dominirajuće visočine u Sandžaku zauzete su. Čete sada marširaju prama Novompazaru. Putem susreće se sa turskim četama, koje uz velike gubitke moradoše biježati.

Princ Napoleon u bugarskoj vojski.

Petrograd, 22 listopada. Princ Murat Napoleon, koji služi kao pukovnik u ruskoj vojski a oženjen s jednom bogatom američkom, obrazuje na svoje vlastite troškove jednu četu konjanika te će se pridružiti bugarskoj vojski, da se bori za slobodu balkanskih naroda.

O intervenciji velevlasti.

Sofija, 22 listopada. Ministar predsjednik Gešov izjavljuje, da bugarska vlada nije dobila nikakove obavesti, da bi velevlasti pregovarale o tome, kako bi odmah nakon prve velike bitke interverirale.

O bitci kod Plave.

Cetinje, 22 listopada. O bitci kod rieke Plave, javlja se da je bila strašno žestoka i krvara. Čak turske žene i djeca turska sudjelovali su u bitci. Turci

su imali 900 mrtvih i mnogo ranjenih. Crnogorci imali su velikih gubitaka.

Kralj Petar u Vranji.

Vranja, 22 listopada. Amo je prispij srpski kralj Petar iz Niša, oduševljeno primljen. Kralj je pohvalio junačko držanje vojske i obodrio ju na daljnja junačka djela.

Tarabos blokiran.

Cetinje, 22 listopada. Crnogorska vojska pod zapovjedništvom generala Martinovića obkolila je Tarabosu tri strane, tako da je položaj Turaka neodrživ, a onda i pad Skadra gotova stvar.

Austrijski Crveni Križ.

Cetinje, 22 listopada. Amo je stigla vijest, da je ekspedicija austrijskog Crvenog Križa, odredjena za Crnogorsk vojsku, već odputovala iz Trsta.

Beograd, 22 listopada. Ovdje kola glas, da austrijski Crveni Križ ne šalje svoje ekspedicije u Srbiju.

Arnautski razbojnici zarobljeni.

Cetinje, 22 listopada. Kod Rugova Crnogorci zarobiše stotinu arnautskih razbojnika, od čijeg zuluma kršćani ne mogu više da žive.

Sjedinjenje Crnogoraca i Srba.

Cetinje, 22 listopada. Očekuje se svaki čas, da se crnogorske i srbske čete združe na Kosovu polju.

Crno more — neutralno.

Sofija, 22 listopada. Poluslužbeni „Mir“ javlja, da velevlasti pregovaraju o tome, kako bi se Crno more proglašilo neutralnim.

Premještenje glavnog tabora.

Beograd, 22 listopada. Uslijed napredovanja srbske vojske prama Skoplju, glavni srbski tabor premješten je iz Niša u Vranju, samo 11 kilometara dalje od granice.

Englezka za Tursku.

London, 22 listopada. Englezka vlada upravila je velevlastima notu, kojom traži da se zabrane daljni prevozi vojnika sa Krete u Grčku.

Turci kreću na Tuzi.

Podgorica, 22 listopada. Turske čete pod zapovjedništvom Esad paše kreću na Tuzi, da ga otmu Crnogorcima.

Odlazak Arnauta iz Sarajeva za Plevlje.

Sarajevo, 22 listopada. Jedno 70 Arnauta, ovđje nastanjenu, odputovalo je za Plevlje. Pri nijihu odlazku našlo se na kolodvoru jedno 2000 Muslimana koji izporučile pozdrave muslimanskoj braći tamo preko Uvca žečeći im pobedu te priredeše oduševljene ovacije Sultanu i kralju Franji Josipu.

Englezko liberalstvo.

London, 22 listopada. Financijalni tajnik Masterman izrazio je bio simpatije balkanskim saveznim državama u njihovoj borbi. Dobio je zato od vlade ukor.

Klofač u Beogradu.

Beograd, 22 listopada. Amo je prispij češki zastupnik na carevinskom vječu u Beču Klofač, da se informira o prilikama.

Afera austrijskog konzula.

Solun, 22 listopada. Austrijski konzul u Solunu Panfilli bijaše od turske policije zlostavljen i uapšen. Tek nakon legitimiranja bio je pušten na slobodu.

Carigrad, 22 listopada. Veliki vezir naredio je strogu iztagu u stvari uapšenja austrijskog konzula Panfillia.

Grčka flota proti Lemnosu.

Atena, 22 listopada. Grčko brodovlje usidrilo se pred otokom Lemnos, a zatim je uperilo topove na glavni grad Kastron. Admiral Bountouritis pozvao je

glavni grad da se predade. Izkrcao je zatim vojnike u zaljevu Mudros te Lemnos blokirao.

Napredovanje Grka u Tracijsi.

Atena, 22 listopada. Grčka vojska pod zapovjedništvom poveljstvenika Jurja zaposjela Diskati.

Zarobljeni turski parobrod.

Smyrna, 22 listopada. Grčki ratni brodovi zarobili su u blizini Smyrne jedan turski parobrod sa 15 turskih časnika.

Blokada turske obale.

Atena, 22 listopada. Grčko brodovlje blokiralo je tursku obalu u Jonskom moru od Gomenice do zaljeva Arta u duljini preko 80 kilometara.

Bombardiranje Dedeagača.

Atena, 21. listopada. Grčka flota bombardira Dedeagač (luka u egejskom moru, iz koje ide željeznica do Drinopolja, zapravo luka Drinopolja).

Atena, 22 listopada. Bombardiranje Dedeagača po grčkoj floti traje još uviek.

Jednako borba traje i kod Sarandoporona.

Tursko prodiranje u Bugarsku.

Turske fantazije.

Sofija, 22 listopada. Službeno se objavljuje, naprotiv vlastima turskog izvora da su turske čete prodle u Bugarsku, da turska vojska nije zauzela ni pedlja bugarskog zemljišta.

Bombardiranje Varne.

Promašeni turski hitci.

Varna, 22 listopada. Turska flota stavila se u bojne redove u daljinu od 25 kilometara pred gradom te počela da grad bombardira. Svi 100 izpaljenih hitaca promašili su, jer u velikoj daljini te pali u vodu. Na to izidješ neprijatelju u susret bugarske ladje i pozdraviše ih s nekoliko hitaca, što je učinilo da je tursko brodovlje odplovilo 40 kilometara sjeverno od Varne bombardiralo Balčik.

Varna u tamni.

Sofija, 22 listopada. Čitava Varna nalazi se noću u podpunoj tamni.

Više bugarskih torpiljarki oštećeno je.

Poraženi drviši.

Sofija, 22 listopada. Bugarske predstave namjeriše se na jednu karavu drviša koji u pratnji Turaka išli prama Drinopolju. Drviši su u okrušaju pali, a 14 Turaka zarobljeni.

Prodiranje Bugara.

Zauzeće Kirkilise.

Sofija, 22 listopada. Bugarska vojska pobjedosno prodire dalje. Druga armada ide uvek prama Drinopolju te se sukobila sa Turcima na bajonetu. Turci se zdvojno opriješe Bugarima.

Mnogo Turaka ušančenih nastradalo je.

Treća bugarska armada operira prama Kirkilisi (istočno od Drinopolja), zaposjela je nekoliko manjih utvrda, a onda svom snagom oborila se na turske čete koje u velikom broju napadile se oko Kirkilise. Nakon žestokog boja bugarskoj vojsci pošlo je za rukom osvojiti Kirkilisu.

Kod Mustafapaše došlo je opet do sukoba između Bugara i Turaka. U okrušju Bugari zarobiše čitavu jednu eskadruru turske konjice.

Pobjede bugarsko-srbske armade.

Pad Egri Palanke.

Sofija, 22 listopada. Nakon više-dnevne napora kombiniranoj bugarsko-srbskoj vojsci uspjelo je potisnuti Turke te osvojiti Egri Palanku i Džamabalu.

Pad Küstendila?

Carigrad, 21 listopada. „Sabah“ javlja, da su turske čete tako ugrozile Küstendil (u Bugarskoj, glavni tabor zapadne bugarske vojske), da se svaki čas očekuje njegov pad.

Bugari pred Drinopoljem.

Sofija, 21. listopada. Bugarske čete došle su pred Drinopolje i obokili grad. Očekuje se svaki čas bombardiranje.

Pred bitkom u Drinopolju.

Sofija, 22 listopada. Bugarska armada sjajno napreduje u svom planu te je Drinopolje već sasma obokljeno bugarskom vojskom. Jedino kod visova naišlo se na protivštine, ali je svugdje upričen juriš na bajonet te su svi visovi zauzeti.

Turci se spremaju u Sofiju . . .

Carigrad, 22 listopada. Zapovjednik turske armade u Skoplju Zeki paša spremio se, da udari na kombinovanu bugarsku i srbsku vojsku, a onda da maršira dalje do same Sofije.

Rusija koncentriira vojsku na Kavkazu.

Carigrad, 22 listopada. Na Porti je izjavljala paniku vijest, da Rusija koncentriira vojsku na Kavkazu u okolini Karsa prama turskoj granici.

Abdul Hamid na slobodi.

Carigrad, 22 listopada. Novinejavaju da će zatočenik u villi Alatini svrgnuti sultan Abdul Hamid biti pušten na slobodu. Na ovaj korak vladu i samog Sultana nagnali bi bili pristaše bivšeg Sultana, a i medju vjernicima ovladalo je razpoloženje, da Alah šalje težku kazan.

Turskoj radi zatočenja Abdul Hamidova.

Carigrad, 22 listopada. Mladoturski „Tanin“ izrazio je nadu, da Sultan neće dezvoliti oslobodjenje Abdul Hamidova.

Carigrad, 22 listopada. Abdul Hamid pušten je na slobodu i danas prispijamo. Bojat se je gradjanskog rata.

Konferanca slavenskih zastupnika radi Balkana.

Beč, 22 listopada. Danas svi slavenski zastupnici na parlamentu obdržavaju konferenciju radi balkanskog pitanja. Konferanca još traje. Zak

-- Hrvatska Tiskara --
(Dr. Krstelj i drug) — ŠIBENIK
Izradjuje najmodernije --
- - tiskarske radnje. - -

„Badener Zeitung“

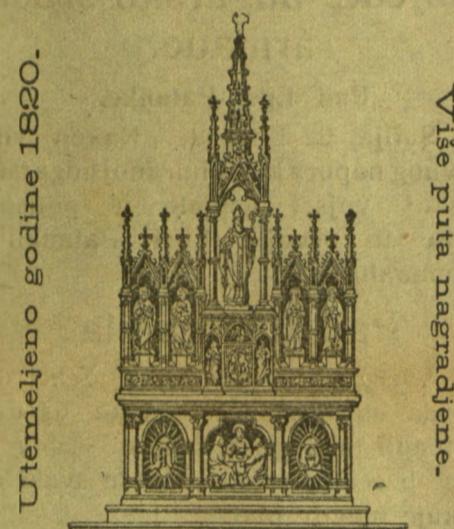
u Badenu od 31. kolovoza 1912.

piše:

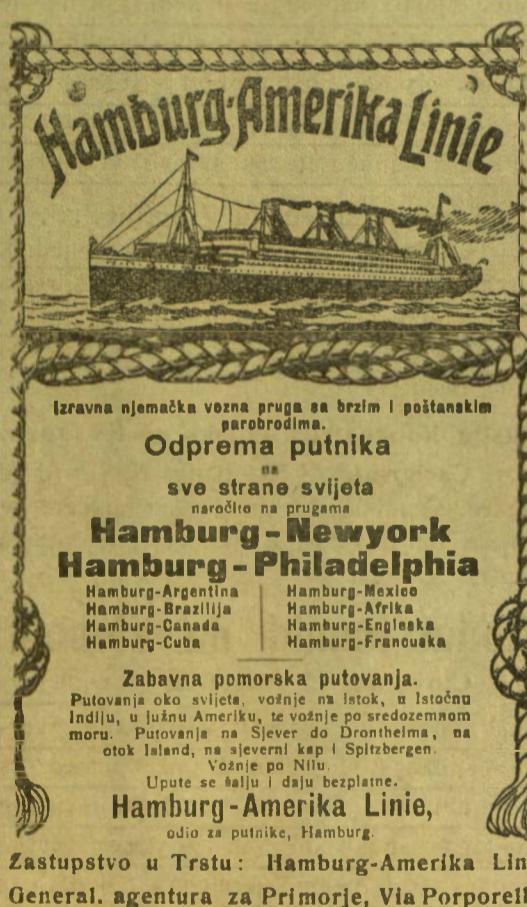
Podružnica Singer Co. šivačih strojeva dion. dr. u Badenu poslala je našoj izložbi nekoliko rukotvorina u tehniči strojeva. To su najnoviji obiteljski šivači strojevi, koji se upotrebljavaju kao za šivanje, tako za vezenje i vrpjanje čarapa i rublja. Takodjer bijahu izloženi strojevi za pravljenje luknjica na rublju i tkanini, kao i obrtnički strojevi različitih proizvoda. Tekom otvorenja izložbe pregledavao je gosp. nadvojvoda Rainer velikim interesom ovaj izložbeni objekat tvrdke, te počastio voditelja ovdješnje podružnice gosp. Andriju Pilsu oduljim govorom. Razpitivao se o proširenju dućana tvrdke, koja danas broji po čitavom svetu preko 8600 podružnica, a u samoj Austriji preko 3000 namještenika. Njegovu ces. i kr. Visost osobito je začudila radnja 7-godišnje djevojčice, kćerke gosp. Pilsa, koja je predvodila vrpjanje velikom lakoćom. Takodjer ostala gospoda u pratinji nadvojvode, kao gosp. dvorski savjetnik radnog ministarstva Georg i gosp. kotarski kapetan Galatti, zanimahu se vrlo za djelovanje šivačih strojeva, te im je gdjica Hierath predvodila šivači stroj za pravljenje luknjica. Nadvojvodu Friedrichu i suprugu mu nadvojvodkinju Isabellu sa obitelji osobito zanimahu radnje na izloženim strojevima, te se obilazeći propitkivala Njezina ces. i kr. Visost nadvojvodkinja o upotrebljavanju strojeva kod različitih izradba i hvališe osobito laki hod i jednostavno rukovodstvo, kao i lepo krpanje rublja male djevojčice. Prošli četvrtak zadržao se dulje vremena kod izložbe tvrdke mlađahni g. nadvojvoda Albrecht.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Kiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice
križni putevi, raspela, jaslice itd.
Katalog uzoraka s cienama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa
škrinjom, ne plaća naručitelj.

CO ŽELI ZDRAVLJA
neka pohodi glasovito
Spljetsko sumporno kupalište
NAGY | DRUG
koje posjeduje, kako već poznato,
najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi.
U jednoj litri sadržano je 31.5 grama
razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

Austrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. slijedeće
glavne pruge:

Trst — Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponедјeljak u 5 sati posle podne
povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

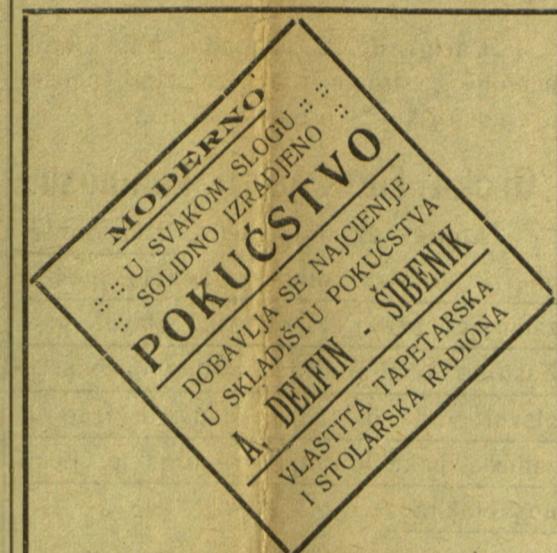
Trst — Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posle podne
povratak svake srede u 6.15 sati prije podne.

Trst — Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati posle podne
povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst — Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati posle podne
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst — Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake srede u 6 sati pos. pod.
povratak svaki ponedjeljak u 1.15 posle podne.

Trst — Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne
povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

Marko Markovina
Split

Iza Prokurative (vlastiti stan)

— Telefon 93. —

Tek. račun kōd Filialke Banca
Commerc. Triestina.

I. ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

Eternit za moderne krovove — postavlja po specijalnim radnicima.

Civi od keramike

Dimnjaci

Pločice za kuhinje, hodnike itd.

Stakla prosta i ornamentalna

Peči glinene postavlja po specijalnim

Sparherde radnicima

Papendek tanki i debeli

Zahodi porculane kompletne — posuda, daščica, spremi za vodu i dr.

2. GRADJEVNO PODUZEĆE

ovlašteno Dozvolom c. k. Namjestništva u Zadru, izvadja sve radje svoje stuke.

3. PRVA SPLITSKA MLJEKARNA.

Vlastita pomješa putem Poljuda, Prodaja Mljeka, Gnoja, Prašćića za razplod — američke i njemačke pasmine.

Naslov za pisma i telegrame :

“Marko Markovina — Split”

Vodovode

i

Šmrkove

svih vrsti izrađuje
najveća slavenska tvrdka
Monarkije

A N T . K U N Z

Hranice (Morava).

Praktične upute i približni
troškovnici badava.

Hrvatske narodne poslovice
uredio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano
K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavljaju se
kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku
i u svim knjižarama.

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVЉA VRIEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE
— BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. —

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE,
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. —

Velika tvornica voštanih svieća na paru
Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkvinarstvima
i bratovštinama.

Nagradjena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjeljstva i obrtnih proizvoda.

NOVO IZRADJENE
RADNIČKE KNJIGE
I
SLUŽBOVNE KNJIGE
NABAVLJAJU SE U
HRVATSKOJ TISKARI
(DR. KRSTELJ I DRUGI)
ŠIBENIK.

Dobiva se u drogariji
V VUČIĆA
— Šibenik —

- - GRADJEVNO PODUZEĆE - -
PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - - ŠIBENIK

— DOZIMLJE SVAKU VRSTU GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. —
SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEĆI.
PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EISENBETON) BEZ
POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE
I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.